

Beleidsnotitie Tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ

1. Inleiding

Het instrument tegenprestatie is al geruime tijd opgenomen in de Wet werk en bijstand (WWB). Daar waar het binnen de WWB een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders was om een uitkeringsgerechtigde een tegenprestatie te laten verrichten, is in de Participatiewet geregeld dat hierover beleid moet worden ontwikkeld.

In artikel 7, lid 1 onderdeel c van de Participatiewet is geregeld dat het college van burgemeester en wethouders beleid dienen te ontwikkelen ten behoeve van het verrichten van een tegenprestatie en uit te voeren overeenkomstig de verordening Tegenprestatie die de gemeenteraad op grond van artikel 8a, lid 1 onderdeel b van de Participatiewet dient vast te stellen.

In deze verordening worden de kaders vastgesteld wat onder een tegenprestatie wordt verstaan, welke groepen worden uitgesloten van het verrichten van een tegenprestatie en hoeveel uren een uitkeringsgerechtigde moet verrichten om te voldoen aan de plicht tot het verrichten van een tegenprestatie.

Soortgelijke artikelen zijn ook opgenomen in de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

In deze beleidsnotitie wordt het beleid met betrekking tot het verrichten van de tegenprestatie vormgegeven.

2. Uitgangspunten vastgesteld in de Verordening Tegenprestatie

In de Verordening Tegenprestatie zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld.

Er is sprake van het verrichten van een tegenprestatie wanneer een persoon die een uitkering ontvangt op grond van de Participatiewet, IOAW of IOAZ onbeloonde maatschappelijke nuttige activiteiten verricht die additioneel van aard zijn. De belangrijkste kenmerken van de tegenprestatie zijn:

- de tegenprestatie is naar zijn aard niet direct gericht op toeleiding tot de arbeidsmarkt en is niet bedoeld als re-integratie instrument;
- de tegenprestatie mag niet in de weg staan van acceptatie van algemeen geaccepteerde arbeid of re-integratie of arbeidsinschakeling;
- de duur en de omvang van de activiteiten dienen beperkt te zijn;
- de activiteiten moeten worden afgestemd op de fysieke en psychische omstandigheden van de uitkeringsgerechtigde;
- het gaat om additionele onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden. Onder "additioneel" wordt verstaan: activiteiten die worden verricht naast of in aanvulling op reguliere arbeid in de organisatie waarin ze worden verricht en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt en waarvoor geen loon wordt betaald. Om onduidelijkheden te voorkomen wordt de tegenprestatie alleen verricht bij non-profitorganisaties.

Een uitkeringsgerechtigde die geen beperkingen heeft voldoet aan het verrichten van een tegenprestatie wanneer hij/zij minimaal 2 uren per week gedurende een periode van 3 maanden per jaar onbeloonde nuttige activiteiten verricht. Deze activiteiten kunnen gedurende 3 maanden achter elkaar worden verricht. Maar het is ook mogelijk dat deze activiteiten over een periode van 1 jaar worden verspreid.

Een persoon die beperkingen heeft dient de tegenprestatie naar vermogen te verrichten. Het feit dat een persoon fysieke beperkingen heeft, wil niet zeggen dat hij/zij geen tegenprestatie kan leveren. Er zijn voldoende activiteiten denkbaar waarbij men zich niet lichamelijk hoeft in te spannen. Wanneer een persoon aangeeft dat hij/zij echt niet in staat is om een tegenprestatie te leveren dient hij/zij dit te onderbouwen. Wanneer men hierin niet voldoende slaagt kan er eventueel een medisch advies worden opgevraagd om de mogelijkheden en onmogelijkheden tot het verrichten van een tegenprestatie te kunnen vaststellen.

Het voornaamste doel van de tegenprestatie is om uitkeringsgerechtigden in beweging te krijgen. Daarom zijn de volgende personen uitgesloten van het verrichten van een tegenprestatie:

- personen die parttime werkzaamheden gedurende tenminste 8 uren per week gedurende 3 maanden per jaar verrichten;
- personen die deelnemen aan een sociaal activeringstraject;
- personen die deelnemen aan een re-integratietraject;
- personen die deelnemen aan het Toekomst atelier;
- personen die deelnemen aan groepstrainingen;
- personen die voor tenminste 8 uren per week gedurende 3 maanden per jaar mantelzorg verlenen;
- personen die voor tenminste 2 uren per week gedurende 3 maanden per jaar vrijwilligerswerk verrichten.

Bij het verrichten van de tegenprestatie moet rekening worden gehouden met de persoonlijke kwaliteiten en wensen van betrokkene. Zodoende wordt een persoon uitgenodigd om zelf een activiteit aan te dragen die als tegenprestatie kan worden verricht. De aan gedragen activiteit zal wel moeten worden getoetst aan de kenmerken van de tegenprestatie. Zo kunnen werkzaamheden bij de bakker om de hoek niet als tegenprestatie worden aangemerkt. Wanneer een persoon zelf geen tegenprestatie kan aandragen dan kan hij/zij een keuze maken uit een "vacaturebank" die door de gemeente is samengesteld.

Voor het geval er geen activiteiten voorhanden zijn, die als tegenprestatie kunnen worden verricht, wordt er geen tegenprestatie opgedragen. Zodra er wel activiteiten zijn die als tegenprestatie kunnen worden vervuld, zal overwogen moeten worden of betrokkene op dat moment in staat is de tegenprestatie te leveren. Er kunnen namelijk beperkingen zijn opgetreden die belemmerend kunnen werken voor het verrichten van de tegenprestatie.

3. De plicht tot het verrichten van een tegenprestatie

De verplichting tot het verrichten van een tegenprestatie is geregeld in de artikelen 9, lid 1 onderdeel c van de Participatiewet, 37, lid 1 onderdeel f van de IOAW en 37, lid 1 onderdeel f van de IOAZ. Genoemde artikelen luiden: De belanghebbende van 18 jaar of ouder maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd, is vanaf de dag dat hij/zij zich meldt voor het aanvragen van een uitkering verplicht naar vermogen door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijke nuttige werkzaamheden te verrichten naast of in aanvulling op reguliere arbeid en die niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

Zoals al eerder genoemd is het mogelijk om tijdelijke ontheffing te verlenen van het verrichten van een tegenprestatie wanneer de uitkeringsgerechtigde tijdelijke beperkingen heeft om deze werkzaamheden te verrichten (artikelen 9, lid 2 van de Participatiewet en 37a, lid 1 van de IOAW en 37a, lid 1 van de IOAZ).

Voor een alleenstaande ouder aan wie op grond van artikel 9a van de Participatiewet ontheffing is verleend van de arbeidsverplichtingen is de tegenprestatie gedurende de ontheffing ook niet van toepassing. Tenslotte wordt er ook geen tegenprestatie opgelegd wanneer een uitkeringsgerechtigde volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is.

4. Randvoorwaarden

Om een tegenprestatie goed te kunnen verrichten moeten een aantal randvoorwaarden goed worden ingevuld. Er kunnen zich namelijk een aantal belemmeringen voordoen om de tegenprestatie naar vermogen te kunnen verrichten. Zo is het mogelijk dat een persoon moet reizen om op de werkplek te komen waar de tegenprestatie wordt verricht. Deze persoon moet worden verzekerd voor het geval hij schade berokkent of een ongeval krijgt tijdens het uitoefenen van de tegenprestatie. Hoe zit het met de kinderopvang? Wie betaalt een verklaring van goed gedrag wanneer dit voor het uitoefenen van de werkzaamheden verplicht dan wel wenselijk is. Al deze zaken moeten vooraf goed worden geregeld alvorens van belanghebbende een tegenprestatie kan worden verlangd. Onderstaand wordt hier nader op in gegaan.

4.1 Reizen en Reiskostenvergoeding

De tegenprestatie dient te worden verricht binnen de gemeentegrenzen van de vier samenwerkende Liemerse gemeenten. Om de reistijd zo kort en de reiskostenkosten zo laag mogelijk te houden, wordt er naar gestreefd om belanghebbende zo veel mogelijk de activiteiten te laten verrichten in de eigen buurt of gemeente. Wanneer het echter niet anders kan of wanneer belanghebbende een activiteit heeft aangedragen om de tegenprestatie in een andere gemeente te verrichten, bestaat de mogelijkheid dat belanghebbende moet reizen.

Het uitgangspunt is dat wanneer de afstand tussen het huisadres en de werkplek waar de tegenprestatie wordt verricht minder dan 10 km bedraagt, van belanghebbende wordt verwacht dat hij/zij met de fiets gaat. Hiervoor wordt geen reiskostenvergoeding verstrekt. Wanneer de reisafstand meer dan 10 km (enkele reis) bedraagt, wordt er een reiskostenvergoeding verstrekt voor zover er ook daadwerkelijk reiskosten worden gemaakt. De reiskostenvergoeding bedraagt 20 cent per km voor zover belanghebbende daadwerkelijk met de auto reist. Reist belanghebbende met de trein en/of de bus dan krijgt hij/zij de gemaakte reiskosten vergoed. Deze regeling geldt ook wanneer belanghebbende niet in staat is om met de fiets te reizen. Wanneer de reisafstand meer dan 10 km (enkele reis) bedraagt en betrokkene kiest er toch voor om met de fiets te reizen, dan wordt er geen reiskostenvergoeding verstrekt.

Voor het bepalen van de afstand wordt de routeplanner van de ANWB (kortste route) gehanteerd.

Voor het bepalen van de kosten van het openbaar vervoer wordt de reisplanner 9292.nl gehanteerd.

Wanneer betrokkene geen fiets heeft, kan er een fiets in bruikleen worden verstrekt.

Bovenvermelde regeling is conform de reiskostenvergoeding die een uitkeringsgerechtigde ontvangt om betaalde werkzaamheden te verrichten.

4.2 Kinderopvang

Wanneer een alleenstaande ouder één of meer kinderen heeft die nog op het basisonderwijs zitten, dient de tegenprestatie zo georganiseerd te worden dat de activiteiten plaatsvinden tijdens de schooluren. Dit geldt ook wanneer kinderen, die voortgezet onderwijs volgen, extra begeleiding nodig hebben in verband met psychische of lichamelijke aandoeningen. Wanneer de te verrichten activiteiten niet tijdens schooltijd kunnen worden verricht of wanneer de kinderen nog geen basisonderwijs volgen, hoeft er geen tegenprestatie te worden verricht. Het inzetten van kinderopvang voor een beperkt aantal uren per week en gedurende een beperkte periode per jaar is namelijk bijna niet te realiseren. Daar komt bij dat kinderopvang erg duur is.

Voor gehuwden en samenwonenden is het hebben van schoolgaande kinderen geen belemmering om een tegenprestatie te verrichten. Want wanneer de ene partner de activiteiten verricht, kan de andere partner de kinderen verzorgen/opvangen. Alleen wanneer één van de partners belemmeringen heeft om de kinderen te verzorgen, gelden voor hen dezelfde regels als voor alleenstaande ouders.

4.3 Verzekering

De RSD heeft te maken met cliënten met een afstand tot de arbeidsmarkt. Om hen weer terug te laten keren op de arbeidsmarkt laten we hen werkervaring in de praktijk opdoen. Dit kan variëren van een snuffelstage tot een leerbaan, tot een proefplaatsing. Een zogenaamde praktijk ervaringsplek.

De uitvoering van een tegenprestatie zal plaats vinden bij en onder de hoede van maatschappelijke organisaties. In principe gaan we er van uit dat de organisatie waar de deelnemer zijn tegenprestatie verricht een verzekering heeft voor haar vrijwilligers. Echter veel vrijwilligersverzekeringen dekken de tegenprestatie niet. Een persoonlijke WA verzekering dekt een ongeval tijdens de uitvoering van een tegenprestatie ook niet.

Gemeenten zijn als opdrachtgever, verantwoordelijk voor eventuele schade die deelnemers oplopen of veroorzaken tijdens de uitvoering van de tegenprestatie. Als de organisatie waar de deelnemer zijn tegenprestatie uitvoert geen of een onvoldoende verzekering heeft dan is de gemeente verantwoordelijk. Gemeente moet dan voor de kosten opdraaien.

RSD de Liemers heeft een Praktijk Ervarings Polis (PEP) bij Centraal Beheer Achmea afgesloten voor alle uitkeringsgerechtigden die in de praktijk ervaring opdoen. Hierbij kunt u denken aan een werkervaringsplaats, vrijwilligerswerk als opstap naar een baan of het Service Team de Liemers. Deze verzekering dekt ook activiteiten die in het kader van de tegenprestatie verricht worden.

Binnen de Praktijk Ervarings Polis wordt schade gedekt die ontstaat bij het uitoefenen van de functie. Zelfs onderweg van en naar het werk.

De PEP bestaat uit een:

- Ongevallen verzekering
- Aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven
- Werkgevers aansprakelijkheidsverzekering bestuurders motorrijtuigen.

De gemeente sluit de verzekering af en treedt daardoor op als verzekeringnemer. De gemeente betaalt de premie. De nieuwe werkgever en de cliënt zijn de verzekerden.

Daar wij reeds een verzekering hebben afgesloten voor verschillende vormen van werkervaring is het logisch om met de uitvoering van de tegenprestatie het aantal verzekerden bij te stellen. Hierdoor zijn zowel deelnemers als gemeenten goed verzekerd.

4.4 Verklaring omtrent goed gedrag

Deelnemers zijn vrij om een tegenprestatie te kiezen. Dit kan betekenen dat deelnemers een activiteit kiezen waarbij zij met mensen activiteiten ondernemen, of bij waardevolle spullen kunnen komen. Vrijwilligerscentrales vragen daarom voor dergelijke klussen aan vrijwilligers om een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) te overleggen.

Wanneer een deelnemer werkzaamheden van zijn gading heeft gevonden, die passen bij zijn kennis en vaardigheden én hem wordt gevraagd om een VOG te verstrekken, dan zal RSD de kosten hiervan vergoeden.

4.5 Veiligheid

Toeziens op de veiligheid is een taak van de gemeente. Voor het uitvoeren van de tegenprestatie geldt geen wettelijke regeling over arbeidsomstandigheden en veiligheid. Dat betekent dat de gemeente er voor moet zorgen dat de werkzaamheden worden uitgevoerd op een veilige plek met goede arbeidsomstandigheden.

Daarom geeft de RSD de voorkeur aan het uitvoeren van de tegenprestatie via een vrijwilligersorganisatie. Met de vrijwilligersorganisatie wordt een overeenkomst afgesloten. In die overeenkomst is een passage opgenomen waarin benoemd staat dat de organisatie de geldende veiligheids- en Arbo-voorschriften in acht neemt.

4.6 Begeleiding

Om een tegenprestatie goed te kunnen uitvoeren is zeker in het begin voldoende begeleiding noodzakelijk. Deze begeleiding moet worden geleverd door de organisatie waarvoor de activiteiten worden verricht. Wanneer belanghebbende de werkzaamheden eigen heeft gemaakt, is directe begeleiding niet meer noodzakelijk, maar belanghebbende moet wel een aanspreekpunt hebben waar hij/zij terecht kan met vragen en eventuele problemen en waar hij/zij zich ziek kan melden. Wanneer er sprake is van forse psychische beperkingen is een goede begeleiding een must. Wanneer deze niet kan worden geboden, is de activiteit voor deze persoon geen geschikte tegenprestatie.

5. Het vergaren van onbeloonde maatschappelijke nuttige activiteiten

Draagvlak en dialoog

Uit ervaringen van andere gemeenten is gebleken dat er meer en beter effect gesorteerd wordt als de uitkeringsgerechtigde zelf met initiatieven en ideeën kan komen. Dwang met bijbehorende sancties heeft vaker een negatieve uitwerking. Uitgangspunt is daarom de dialoog met de belanghebbende: deze moet in staat worden gesteld zelf met inbreng te komen, mee te denken en ideeën te ontwikkelen om de tegenprestatie vorm te geven. De werkzaamheden sluiten dan aan bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt. Werkzaamheden die bij een belanghebbende draagvlak hebben, zullen minder problemen en sancties tot gevolg hebben. Wel blijft de eindverantwoordelijkheid voor de invulling van de tegenprestatie bij het college.

Om de invulling te kunnen uitwerken, zal aansluiting worden gezocht bij bijvoorbeeld vrijwilligersorganisaties, welzijnswerk, scholen, verenigingen en buurtcentra. Met deze organisaties kunnen afspraken worden gemaakt over de invulling, begeleiding en de duur van de werkzaamheden. Ook kunnen handhaving, toezicht en het opleggen van eventuele sancties worden ingevuld.

Praktische uitvoering

We handelen volgens deze stappen:

I.

RSD introduceert de tegenprestatie, bijvoorbeeld door middel van het versturen van voorlichtingsmateriaal aan bijstandsgerechtigden. Hierin wordt uitgelegd dat de gemeente van een uitkeringsgerechtigde verwacht dat hij wat terugdoet voor het ontvangen van een uitkering. Dat hij echter geen tegenprestatieplicht krijgt opgelegd als hij vrijwilligerswerk doet gedurende ten minste 2 uren per week. Uiteraard worden ook de andere vrijstellingsgronden benoemd in het voorlichtingsmateriaal.

II.

Drie maanden na het versturen van het voorlichtingsmateriaal gaan klantmanagers actief cliënten aanspreken om zelf naar onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten te gaan zoeken. De klant krijgt 1 maand de tijd, nadat cliënt aangespoord is om een tegenprestatie te zoeken, om zelf met een voorstel te komen. De termijn kan op verzoek van belanghebbende een keer met een maand worden verlengd.

III.

Voor diegenen die niet zelf onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten hebben gevonden, of daar helemaal niet naar hebben gezocht, kan het college zelf bepaalde werkplekken aanwijzen. De uitkeringsgerechtigde kan slechts worden verplicht "naar vermogen" een tegenprestatie te verrichten. Hiermee moet het college altijd rekening houden door de reikwijdte van de plicht aan te passen aan de mogelijkheden die de uitkeringsgerechtigde heeft om werkzaamheden te verrichten.

Eén van de manieren om invulling te geven aan de tegenprestatie is deel te nemen aan hiervoor geselecteerde werkzaamheden van het Service Team de Liemers. De deelnemers aan de tegenprestatie zullen in een apart team worden ondergebracht met werkzaamheden waar het reguliere Service Team niet aan toekomt. Hierdoor wordt voorkomen dat deelnemers vanuit re-integratie het gevoel hebben dat zij bezig zijn met een tegenprestatie in plaats van re-integratie. (geen vermenging)

De belanghebbende stelt samen met de organisatie waarvoor hij werkzaamheden gaat verrichten een overeenkomst op. Hierin wordt in ieder geval vastgelegd waaruit de werkzaamheden bestaan en voor hoeveel uren per week de werkzaamheden worden uitgevoerd. De RSD kan hiertoe een voorbeeldovereenkomst verstrekken. De gemeente gaat vervolgens deze activiteit als tegenprestatieplicht opnemen in een beschikking, die aan belanghebbende wordt toegezonden.

6. Handhaving

Op grond van de artikelen 9a, lid 1 onderdeel c van de Participatiewet, 37, lid 1 onderdeel f van de IOAW en artikel 37, lid 1 onderdeel f van de IOAZ is belanghebbende verplicht om een tegenprestatie naar vermogen te leveren, voor zover belanghebbende van deze plicht niet is ontheven dan wel op grond van artikel 4 van de Verordening Tegenprestatie niet is uitgesloten van het verrichten van een tegenprestatie. Wanneer er een verplichting wordt opgelegd, is het ook zaak dat gecontroleerd wordt dat betrokkene ook daadwerkelijk de tegenprestatie verricht. Wanneer betrokkene weigert om een tegenprestatie te verrichten, dan wel wanneer mocht blijken dat betrokkene de activiteiten niet volgens afspraak en op de afgesproken tijdstippen verricht, zal moeten worden beoordeeld wat de redenen zijn waarom belanghebbende in gebreke blijft. Wanneer er geen gegronde redenen zijn zal er een tijdelijke verlaging van de uitkering worden overwogen overeenkomstig artikel 8, lid 3 onderdeel d van de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ. Hierbij dienen uiteraard alle voorwaarden in acht te worden genomen die verbonden zijn bij het beoordelen van een tijdelijke verlaging. Dit betekent dat belanghebbende altijd in de gelegenheid wordt gesteld om zijn visie te geven en dat hiermee rekening wordt gehouden bij de beoordeling om wel, geen of een aanpaste maatregel op te leggen.

Het is zaak dat er met de organisatie, waar belanghebbende de tegenprestatie verricht, goede afspraken worden gemaakt wanneer en op welke wijze er een terugkoppeling plaatsvindt wanneer belanghebbende de activiteiten niet naar behoren uitvoert. Hiervoor is een apart

terugkoppelingsformulier ontwikkeld die voor aanvang van de activiteiten aan de organisatie waarvoor de tegenprestatie wordt verricht, wordt overhandigd. Ook zullen er duidelijke afspraken worden gemaakt met deze organisatie omtrent ziekmeldingen, te laat komen en afwezigheid van belanghebbende en de communicatie hiervan naar de gemeente. Voor het voeren van de administratie wordt voorgesteld om alleen aan de welzijnsorganisaties een vergoeding te verstrekken van € 25,00 per persoon.

7. Communicatie

Voor de Participatiewet en de Wet Maatregelen WWB is een communicatieplan opgesteld. In dit plan is ook de communicatie met betrekking tot de tegenprestatie opgenomen. De communicatie naar cliënt vindt plaats via algemene brieven, mailing bij de uitkeringsspecificaties, krantenadvertenties, websites en persoonlijke brieven en gesprekken.

De cliëntenraad heeft kennis genomen van dit communicatieplan. Met hen is afgesproken dat ingrijpende besluiten van de gemeente zoveel mogelijk mondeling aan cliënt worden verteld.

7.1 Communicatie met cliënten

In januari 2015 ontvangen cliënten die de arbeidsverplichtingen opgelegd hebben gekregen een brief met voorlichtingsmateriaal over de tegenprestatie. Hierbij zit een oproep om op zoek te gaan naar maatschappelijk nuttige werkzaamheden en een lijst met voorbeelden van tegenprestaties.

Cliënten die geen traject naar werk of sociale activering volgen en van wie niet bekend is dat zij vrijwilligerswerk verrichten of op andere gronden zijn uitgesloten om een tegenprestatie te verrichten, zullen door de klantmanager opgeroepen worden en in een persoonlijk gesprek de verplichting tegenprestatie opgelegd krijgen. Dit zal ook in een brief aan de cliënt bevestigd worden.

Doordat zowel per brief als in een persoonlijk gesprek met cliënt gecommuniceerd wordt heeft cliënt de mogelijkheid om zijn vragen en ideeën naar voren te brengen. De communicatie kan dan ook afgestemd worden op het niveau van de cliënt.

Cliënten die in 2015 voor het eerst een uitkering ontvangen zullen bij de intake in een persoonlijk gesprek en bij de voorlichtingsbijeenkomst informatie over de tegenprestatie ontvangen.

7.2 Communicatie met Vrijwilligersorganisaties

Met de 3 vrijwilligerscentralen in de Liemers voeren we gesprekken voor het aanbieden van diensten ten behoeve van de tegenprestatie. Eveneens zijn we in gesprek met verenigingen en andere maatschappelijke organisaties in de regio.

Het doel hierbij is om in gezamenlijkheid tot afgebakende diensten te komen waarbij uitkeringsgerechtigden zo veel mogelijk keuzes hebben. Hierdoor kan de tegenprestatie aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de cliënt.

8. Financiën

Er worden van rijkswege geen extra middelen beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van beleid rond de tegenprestatie. Het standpunt van het rijk is dat het beleid niet per definitie met (hogere) uitvoeringskosten gepaard hoeft te gaan. Uitvoeren en handhaven zou kunnen worden ingebed in bestaande werkwijzen binnen re-integratie, zeker als goed wordt aangesloten bij de capaciteiten van de betrokkene. Volgens het Ministerie zou begeleiding dan niet nodig zijn.

In praktijk zal het zo zijn dat inzet van uren ten behoeve van de tegenprestatie ten koste gaat van de inzet van uren ten behoeve van re-integratie. Dat kan tot gevolg hebben dat er minder fte beschikbaar is voor re-integratie.

Momenteel ontvangen binnen de 4 Liemerse gemeenten, waarvoor de RSD de werkzaamheden uitvoert, 1.533 personen een WWB-uitkering en 127 personen een IOAW-uitkering. In het totaal 1.660 uitkeringsgerechtigden. Naar verwachtingen zal 25% van het aantal uitkeringsgerechtigden in aanmerking komt voor het verrichten van een tegenprestatie. Het gaat naar verwachting dus om 415 personen. De volgende kosten vloeien naar verwachting voort uit het instrument tegenprestatie.

Kosten voor PEP polis

De huidige PEP polis kost de RSD bij een afname van 300 stuks per jaar een bedrag ad € 4.649,46. Hiervan uitgaande zullen de kosten voor de 415 personen die een tegenprestatie gaan verrichten $415/300 \times € 4.649,46 = € 6.431,75$ bedragen.

Reiskostenvergoeding

Omdat de activiteiten zo dicht mogelijk bij huis worden gezocht, zullen maar weinig personen in aanmerking komen voor een reiskostenvergoeding. Uitgaande van 40 personen met een reiskostenvergoeding van € 6,00 per dag en dat gedurende 13 weken betekent dat dat er een bedrag van € 3.840,00 hiervoor moet worden geraamd.

Kosten Verklaring omtrent gedrag

De kosten voor het verkrijgen van een verklaring omtrent gedrag bedragen ongeveer € 30,00 per verklaring. Naar verwachting zullen 75 personen zo'n verklaring nodig hebben. Dit betekent een kostenpost van $75 \times € 30,00 = € 2.250,00$

Kosten medisch advies

In enkele gevallen zal er een medisch advies moeten worden opgevraagd om te kunnen beoordelen of belanghebbende een tegenprestatie kan verrichten. Uitgaande van 20 medische adviesaanvragen à € 200,00 per persoon betekent dit een kostenpost van € 4.000,00.

Kosten aanschaf fietsen

In de meeste gevallen beschikt belanghebbende over een fiets om op de werkplek waar hij/zij de tegenprestatie verricht te bereiken. Diegenen die niet over een fiets beschikken krijgen een fiets in bruikleen verstrekt. Geschat wordt dat een voorraad van 5 fietsen afdoende is. Een goede tweedehands fiets is voor € 150,00 te kopen. Dit betekent dat hiervoor een bedrag van € 750,00 moet worden geraamd.

Vergoeding welzijnsorganisaties

Tenslotte nog een raming van de vergoeding die aan de welzijnsorganisaties wordt verstrekt voor het bijhouden van de administratie. Verwacht wordt dat 75% van $415 = 312$ personen een tegenprestatie gaat verrichten via een Welzijnsorganisatie. De vergoeding bedraagt € 25,00 per persoon hetgeen resulteert in een kostenpost van € 7.800,00

Totale kosten

De totale kosten worden overeenkomstig onderstaand overzicht geraamd op een bedrag van € 25.071,75.

PEP polis	€ 6.431,75
Reiskostenvergoeding	€ 3.840,00
Verklaring omtrent gedrag	€ 2.250,00
Medisch advies	€ 4.000,00
aanschaf fietsen	€ 750,00
vergoeding welzijnsorganisaties	€ 7.800,00
	€ 25.071,75

Van de 1.660 uitkeringsgerechtigden die momenteel een WWB- of een IOAW-uitkering ontvangen komen er 406 uit Duiven, 219 uit Rijnwaarden, 404 uit Westervoort en 631 uit Zevenaar. Wanneer een evenredige verdeelsleutel wordt gehanteerd op de totaal geraamde kosten, zal het instrument Tegenprestatie per gemeente het volgende kosten:

Duiven	$406/1660 \times € 25.071,75 = € 6.132,01$
Rijnwaarden	$219/1660 \times € 25.071,75 = € 3.307,66$
Westervoort	$404/1660 \times € 25.071,75 = € 6.101,80$
Zevenaar	$631/1660 \times € 25.071,75 = € 9.530,28$

Voorgesteld wordt om deze kosten uit de post *Integratie uitkering Sociaal Domein* te dekken.

9. Evaluatie

De tegenprestatie moet jaarlijks binnen 3 maanden na afloop van het kalenderjaar worden geëvalueerd. Hierbij moet worden bezien of de wijze waarop door de gemeente invulling is gegeven aan het instrument tegenprestatie voldoet dan wel moet worden aangepast.

Ook zal beoordeeld moeten worden of de samenwerking met de diverse organisaties waarmee in zee is gegaan wederzijds naar tevredenheid is verlopen. Hierbij zal in ieder geval gekeken moeten worden naar de wijze van de begeleiding, de terugkoppeling en of er nog steeds geen sprake is van verdringing of oneigenlijke concurrentie. Maar ook of de wijze waarop gemeente met de organisaties en de uitkeringsgerechtigden heeft gecommuniceerd al dan niet voor verbetering vatbaar is. Daarbij is het van belang om een aantal zaken in kaart te brengen. Hierbij kan gedacht worden aan het volgende. Hoe vaak is het instrument tegenprestatie ingezet? Hoe vaak heeft belanghebbende zelf een werkplek aangedragen? Hoe vaak is er een maatregel opgelegd of is er afgezien van het opleggen van een maatregel en hebben de maatregelen ook geleid tot aanpassingen van het gedrag van belanghebbenden? Heeft het instrument tegenprestatie repressief gewerkt, met dien verstande dat belanghebbenden waarvan werd verwacht dat zij een tegenprestatie zouden verrichten zijn uitgestroomd naar werk of de uitkeringsaanvraag niet hebben doorgezet? Gaan we de doelgroep voor tegenprestatie uitbreiden? Wat heeft het instrument tegenprestatie daadwerkelijk gekost en moet er extra worden bij geraamd om deze kosten te dekken. Kortom allemaal vragen waarvan de antwoorden na een uitgebreide analyse in beeld zullen worden gebracht door middel van een rapportage aan het college van burgemeester en wethouders.